

Zdroj I: Seznam státních svátků a významných dnů ČR

Smyslem státních svátků ČR, vyjmenovaných v zákoně z roku 2000,¹ je připomínat občanům ČR dějinné zvraty a ideje, na nichž je budována česká státnost.² Vedle toho se v ČR připomíná i řada světových dnů, vázaných na historické události ve světě, připomínajících významné hodnoty světového společenství. Pročtěte si seznam státních svátků, významných dnů ČR a některých významných světových dnů:

1. leden	Den obnovy samostatného českého státu. Toho dne roku 1993 se rozdělilo Československo a vznikly Česká a Slovenská republika. [státní svátek ČR]
16. leden	Den památky sebeupálení Jana Palacha. Toho dne roku 1969 protestoval student Jan Palach (a později i další lidé) proti okupaci Československa vojsky Varšavského paktu (srpen 1968) a proti sílícímu smíření se obyvatel s okupací. [významný den ČR]
27. leden	Den památky obětí holocaustu. Toho dne roku 1945 byl osvobozen nacistický koncentrační a vyhlazovací tábor v Osvětimi. [významný den ČR]
8. březen	Mezinárodní den žen. Toho dne roku 1908 proběhla stávka švadlen v New Yorku, téhož dne roku 1917 protestovaly ženy v Petrohradě. Později byl tento den ustaven mezinárodním dnem boje za rovnoprávnost žen. [významný den ČR]
9. březen	Den památky obětí vyhlazení terezínského rodinného tábora v Osvětimi. Toho dne roku 1944 nacisté v Osvětimi zabili víc jak 3 000 českých občanů, označených rasovými zákony za Židy. [významný den ČR]
12. březen	Den vstupu ČR do NATO. Toho dne roku 1999 ČR vstoupila do vojenského spolku Severoatlantické aliance, chránící členy v případě napadení. [významný den ČR]
21. března	Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace. Toho dne roku 1960 postřílela policie v jihoafrickém Sharpenvillu 69 účastníků demonstrace proti přijetí zákonů, které podpořily zdejší rasovou segregaci a upevnilly apartheid skrze omezování pohybu černošských obyvatel. Za mezinárodní den jej prohlásila OSN v roce 1966. [světový den]
28. březen	Den narození Jana Amose Komenského, „učitele národů“. Tento filosof a pedagog v 17. stol. modernizoval učebnice a učitelské metody. [významný den ČR]
7. duben	Den vzdělanosti. Toho dne roku 1348 byla Karlem IV. vydána listina zakládající pražskou univerzitu – první ve střední Evropě. [významný den ČR]
1. květen	Svátek práce. Toho dne roku 1886 vypukla stávka dělníků v Chicagu, kterou policie potlačila střelbou. Dělnická a socialistická hnutí později 1. květen vyhlásila svátkem dělníků – svátkem práce. [významný den ČR]
5. květen	Květnové povstání českého lidu proti nacistickým okupantům. Den označuje povstání z roku 1945 v Praze. Zahynulo při něm zhruba 3 000 povstalců. [významný den ČR]8.
květen Den vítězství. Toho dne roku 1945 skončila v Evropě druhá sv. válka. [státní svátek ČR]
5. červen	Světový den životního prostředí. 5.–16. června 1972 se ve švédském Stockholmu konala první mezinárodní konference OSN zaměřená na vztah člověka a životního prostředí, upozorňující na nutnost ochrany životního prostředí a otázku udržitelnosti těžby přírodních zdrojů. Slaví se od roku 1973. [světový den]
10. červen	Vyhlazení obce Lidice. Toho dne roku 1942 byla zničena středočeská ves Lidice. Šlo o pomstu za atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Zahynulo zhruba 340 jejích obyvatel. [významný den ČR]

¹ Wikipedie, heslo Český státní svátek.

² Důvodová zpráva k návrhu zákona o státních svátcích. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, r. 1999.

18. červen Den hrdinů druhého odboje. Toho dne roku 1942 sedm českých parašutistů vyslaných z Británie podlehl v boji s nacisty v kostele svatých Cyrila a Metoděje v Praze. [významný den ČR]
27. červen Den památky obětí komunistického režimu. Toho dne roku 1950 byla popravena Milada Horáková, Jan Buchal, Oldřich Pecl a Závěš Kalandra v procesu, který připravila a řídila Komunistická strana Československa. [významný den ČR]
5. červenec Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. V roce 863 přišli na Velkou Moravu byzantští učenci šířit křesťanství. Později byli prohlášeni za svaté. [státní svátek ČR]
6. červenec Den upálení Mistra Jana Husa. Toho dne roku 1415 byl v Kostnici upálen český náboženský reformátor Jan Hus. Myšlenky Jana Husa a jeho následovníků se pokusil jako program nového československého státu vzkřísit T. G. Masaryk. [státní svátek ČR]
2. srpna Den romského holocaustu. V noci z 2. na 3. srpna 1944 nacisté v Osvětimi-Březince zavraždili více než 4.000 Romů a Sintů, vězněných v tzv. cikánském rodinném táboře. Od března 1943 zde bylo vězněno více než 22.000 Romů a Sintů ze západní a střední Evropy. Z 4. 500 Romů a Sintů deportovaných sem z Protektorátu Čechy a Morava přežilo jen necelých 600 lidí. [světový den]
21. srpen Den památky obětí invaze a následné okupace vojsky Varšavské smlouvy. Toho dne v roce 1968 obsadilo pět států vedených Sovětským svazem Československo, čímž ukončilo pokus o reformu komunistického režimu, tzv. pražské jaro. [významný den ČR]
28. září Den české státnosti. Toho dne roku 935 byl zabit český kníže Václav. Jeho bratr a následovník (a pravděpodobný objednavatel vraždy) Boleslav se stal zakladatelem českého středověkého státu. Václava nechal prohlásit za svatého a ten se časem stal patronem Čech. [státní svátek ČR]
8. říjen Památný den sokolstva. Toho dne roku 1941 zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich svým výnosem rozpustil Československou obec sokolskou. [významný den ČR]
10. říjen Světový den duševního zdraví. Mezinárodní den zaměřený na zvýšení povědomí o duševních onemocněních, jejich vlivu na životy lidí po celém světě a sociální destigmatizaci tématu duševních problémů a poruch. Poprvé se slavil v roce 1992 z iniciativy Světové federace pro duševní zdraví [světový den]
28. říjen Den vzniku samostatného Československa. Toho dne roku 1918 – na konci první světové války – byla založena Československá republika. [státní svátek ČR]
17. listopad Den boje za svobodu a demokracii. Toho dne roku 1939 němečtí okupanti uzavřeli české vysoké školy a do koncentračních táborů odvěkli přes tisíc studentů. Téhož dne roku 1989 brutálně zasáhla státní bezpečnost v Praze na Národní třídě proti protivládní demonstraci studentů. Začala tak tzv. sametová revoluce – pád komunistické diktatury a obnovení demokracie v Československu. [státní svátek ČR]
25. listopad Mezinárodní den za odstranění násilí na ženách. Toho dne roku 1960 byl spáchán atentát na Patriu, Minervu a Marii Teresu Mirabalovy. Šlo o tři sestry, které byly oponentkami diktátorského režimu Rafaela Trujilla v Dominikánské republice. Za mezinárodní den byl vyhlášen OSN v roce 1999, má připomínat ohrožení žen násilím, včetně znásilnění a domácího násilí, a fakt, že rozsah a charakter tohoto násilí zůstává často skrytý. [světový den]

Zdroj II: Úryvky z rozpravy při projednávání návrhu zákona o státních svátcích parlamentu České republiky v roce 2000³

Poslanec Vlastimil Tlustý

„Státní svátky každého státu mají vyjadřovat základní milníky, kterými se ubíral vývoj státu do jeho současné podoby. Mají připomínat občanům tradice, ušlechtilé cíle a dějinné zvraty, na nichž je budována česká státnost. Z tohoto hlediska je dosavadní výběr státních svátků téměř dokonalý. 5. červenec je přihlášením se ke křesťanské civilizaci, 6. červenec svátkem nejvyšší oběti, kterou může člověk přinést za své přesvědčení, 28. říjen vznik moderního samostatného státu a 8. květen ukončení největšího válečného konfliktu v dějinách lidstva. Schválením 17. listopadu jako státního svátku bychom dovršili tuto řadu o svátek boje za svobodu a demokracii, ocenili bychom tím přínos mladé generace, který spojuje obě výročí, která jsou se 17. listopadem spojena.“

Poslanec Jiří Payne

„Zatímco všechny národy na světě si za státní svátky dávají pozitivní hodnoty, ke kterým se mohou vymezovat, ke kterým se mohou vztahovat a na kterých zakládají svoji státnost, my už dnes máme jeden svátek, který po mém soudu je velmi sporný, to je výročí popravy, výročí upálení Mistra Jana Husa. Jakkoli se hlásím a učil jsem se z protestantské tradice a jakkoli si vážím Jana Husa, přesto si myslím, že vyhlásit den popravy za státní svátek je velmi odvážné. (...) Nyní se navrhuje, abychom ke dni popravy přidali ještě den zabití, den, kdy byl zastřelen student Opletal. Nevím, co na tom chceme slavit. Dále k tomu chceme přidat den, kdy byli zmláceni mladí lidé na Národní třídě. Nevím, co na tom chceme slavit. Je to den národní hanby, že tento národ, komunistická strana v tomto státě dopustila, aby policie mlátila bezdůvodně své vlastní občany, zatímco v ústavě bylo garantováno právo shromažďovací. Je to den národní hanby a divím se, že někdo vůbec uvažuje o tom, vyhlásit tento den za státní svátek.“

³ Digitální depozitář PČR. Legislativní proces projednávání návrhu Zákona č. 245/2000 Sb. o státních svátcích (...) včetně odkazů na relevantní dokumenty: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=3&t=449>